

#21

únor 2018

JOURNAL

časopis Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

STUDENTKA

Dominika Jozová

OBSAH

2

TÉMA

Osudové osmičky ve vzpomínkách pamětníků

- 6 Manažerský inkubátor
- 7 Novinky v Kampě

STUDENT

8

U baru probíráme Faulknera

- 10 Nová ředitelka knihovny
- 11 Registrujte se na Budějovický půlmaraton

11

ROZHOVOR

Naše obory jsou hodnotově orientované

- 17 Simulační centrum přeneso výuku zdravotníků do reality
- 18 Nadaní žáci si vyzkoušeli práci vědců
- 20 Galerie D9 připomene výročí fakulty
- 22 Jak jsme našli hrdinu
- 23 Čeští vědci uspěli v Portugalsku

ABSOLVENT

24

Ekolog studuje hmyzí vetřelce

- 26 V divočině i favelech Brazílie
- 29 Co se chystá

JOURNAL

časopis Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, č. 21/2018

Vydavatel:

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích,
Branišovská 1645/31a, 370 05, České Budějovice

Šéfredaktor: Miroslav Vlasák

Spolupracovníci: Mgr. Alena Binterová, Mgr. Miroslav Boček,
Igor Murko, Bc. Richard Šeřl, Ing. Petr Štumpf, Ph.D., Petr Znoj

Fotograf: Aleš Motejl

Grafické práce a sazba: Lenka Kotlárová Popelková (Gra-m)

Jazyková korektura: Lenka Krejčová

Témata, připomínky a náměty můžete zasílat
na mvlasak@jcu.cz

JOURNAL je čtyřikrát ročně distribuován zdarma
na Jihočeské univerzitě, jejích fakultách a dalších
vybraných místech.

Náklad 5000 ks. Tisk: Protisk, s.r.o.

Místo vydání: České Budějovice.

Registrace MK ČR E 21448, ISSN 2336-2170.

1

NOVÝ PROREKTOR PRO ROZVOJ

Profesor Jan Zrzavý byl s účinností od 1. února jmenován prorektorem pro rozvoj. Dosavadní prorektor pro rozvoj a vnitřní hodnocení profesor Bohumil Jiroušek je nově prorektorem pro vnitřní hodnocení. Jan Zrzavý (54) patří k předním českým biologům, zabývá se evoluční biologií, fylogenezí živočichů, fylogenetikou a evolucí člověka. Je autorem řady monografií a několika desítek popu-

lárních článků ve Vesmíru nebo Lidových novinách.

Foto: Profimedia

2

PEDAGOGICKÁ FAKULTA VOLÍ DĚKANA

Pedagogická fakulta JU v letošním roce nežije pouze oslavou sedmdesátiletého výročí, ale také volbou děkana pro období 2018–2022. Funkční období současného děkana Michala Vančury končí v srpnu. O novém děkanovi by mělo být jasno v úterý 20. února, kdy zasedne Akademický senát Pedagogické fakulty JU. Kandidaturu přijali docentka Helena Koldová, docent Jan Kubeš, profesorka Iva Stuchlíková a profesor Pavel Tlustý.

3

CAFÉ AK ZMĚNILO OTVÍRAČKU

Na základě návrhů studentů je od února otevřeno Café Akademické knihovny v pracovních dnech již od 7:30 do 16 hodin, v pátek do 14 hodin. Studenti se tak stihnou občerstvit ještě před začátkem přednášek. V nabídce jsou nově také chlebičky a toasty vlastní výroby. Otevírací doba Akademické knihovny je i nadále v 8 hodin, v pátek zavírá v 18 hodin.

4

POZVÁNKA NA KŘEST KNIHY

Zveme vás na slavnostní křest knihy *Apologia pro vita mea* (Obhajoba mého života) o životě a díle předního českého biologa a teologa Karla Beneše. Kniha vychází v univerzitním

nakladatelství Episteme. Křest se uskuteční ve středu 28. února od 13 hodin ve foyer Rektorátu/Filozofické fakulty JU. Profesor Karel Beneš (1932–2006) se podílel na založení Jihočeské univerzity, působil na Biologické a Teologické fakultě.

OSUDOVÉ OSMIČKY VE VZPOMÍNKÁCH PAMĚTNÍKŮ

Mnichovská dohoda z roku 1938 a takzvaný Vítězný únor 1948. Češi si letos připomenou osudová výročí, která spojuje osmička na konci. Přířímým pamětníkům těchto událostí je dnes přes osmdesát let. Oslovili jsme významné osobnosti Jihočeské univerzity, které zlomové roky prožili. Téměř všichni jsou pedagogicky i vědecky stále aktivní.

Matematik a první rektor Jihočeské univerzity docent Jiří Divíšek (83), významný teolog a profesor Karel Skalický (83) z Teologické fakulty, celosvětově respektovaný botanik a ekolog doktor Jan Květ (84) z Přírodovědecké fakulty a uznávaný psycholog a pedagog profesor Milan Nakonečný (86) z Teologické fakulty. Když bylo Československo přinuceno přijmout mnichovskou dohodu a odstoupit pohraničí, bylo jim mezi třemi až šesti lety. V tomto věku si člověk pamatuje spíše střípky, které zaujmou dětskou duši. Některé jsou ale dodnes velmi živé.

SLEDOVAL POHŘEB T. G. MASARYKA

Ekolog Jan Květ, duší bytostný demokrat a skaut, byl jako roditel Pražan v centru dění. Jeho otec Jan byl v té době pracovníkem historicko-archeologického oddělení Národního muzea a děti vychovával k účtům k Masarykovi a jeho odkazu. Tehdy čtyřletý Jan dodnes vzpomíná, jak sledoval z okna pohřeb prezidenta Masaryka. O rok později už mával vojákům, kteří při mobilizaci odjížděli do pohraničí. Na období Mnichova má i několik dětsky úsměvných vzpomínek. „Můj bratranec, kterého jsem obdivoval, mě naučil písničku o třech prasatech z Berlína – Hitlerovi, Göringovi a Goebbelsovi. Také jsme se připravovali na bombardování Prahy a s fasovanými plynovými maskami

jsme si hráli na slony,“ usmívá se. Ztrátu území si plně uvědomoval nejen z mapy protektorátu, kterou měli ve škole. „Doma jsme se bavili otevřeně a všichni jsme věřili, že se Československo navrátí v původních hranicích,“ říká.

ZA VÁLKY MU ZATKLI OTCE

Karlu Skalickému byly v roce 1938 čtyři roky a chodil do schwarzenberské školky na Hluboké. Jeho otec byl na zdejším panství lesníkem. Nikdy nezapomene na vzpomínku z období mobilizace. „Táta musel narukovat na vojnu a máma s babičkou plakaly. Táta se pak zanedlouho vrátil a bylo na něm znát velké zklamání,“ vybavuje si. Druhá vzpomínka z osudného roku je trochu tajemná. „Několik dní nepřetržitě pršelo, a i přes tuhle nepřízeň jsme s mámou vyrazili za babičkou do Českých Žleb. Něco důležitého si tam předaly, protože tohle teritorium mělo brzy přejít do Říše. Dodnes nevím, o co se jednalo.“ Válka u Skalických později obrátila život naruby. Den před atentátem na Heydricha totiž zatkl Karlova otce na udání gestapo. Jako lesník měl u sebe pochopitelně zbraně a také dost židovských přátel, se kterými odmítl nekomunikovat. Za půl roku se sice vyhublý vrátil, poslali jej ale pracovat do Českého Krumlova, tehdy fakticky do Říše. Až do konce války pendloval mezi Krumlovem a Hlubokou.

>> Zleva docent Jiří Divišek, profesor Milan Nakonečný, profesor Karel Skalický a doktor Jan Květ.

ŠAVLE NABROUŠENÁ NA OKUPANTY

Prvnímu porevolučnímu děkanovi Pedagogické fakulty Jiřímu Diviškovi byly v době Mnichova tři roky. Několik vzpomínek si ale uchoval, zvláště pak stěhování z domu, v němž nesměl zůstat v nájmu žádný Čech. Pamatuje také mobilizaci v Českých Budějovicích. „Byl jsem fanda na vojáčky a vzorem mi byl bratranec, který byl plukovníkem u dragounů. Jednou jsme s tatínkem při procházce potkali plukovníka Vaňka, který tvrdil, že svoji parádní šavli, kterou měl jen na přehlídky, si nechá nabrousit na Němce. Byl to pro mě šok, takové věci si člověk pamatuje celý život,“ vzpomíná. Války se prý doma obávali, jeho otec si na ruských bojištích o několik let dříve vytrpěl své.

ČESKÉ DĚJINY JSOU MÝTOTVORNÉ

Šestaosmdesátiletý Milan Nakonečný žil v osudném roce s rodiči v Třeboni. Jeho otec byl důstojníkem ukrajinské národní armády, který utekl ze Sovětského svazu před bolševiky. V Praze pak vystudoval práva a zemědělskou školu. Maminka měla velké sociální citění, které po ní malý Milan zdědil. Silné vzpomínky má už z doby první republiky. Jednou viděl, jak četníci rozehnali stávkou žen, jindy se ho zase při procházce s tatínkem hluboce dotklo setkání s chudobou – bosým člověkem, který si v dešti nesl přes rameno boty, aby si je šetřil. V době Mnichova už mu bylo šest let a nastoupil do první třídy. Živě si vybavuje mobilizaci. „Tatínek se dal při procházce do řeči s československým vojákem, který mu vysvětlil, že

nám reálně hrozí válka s Německem. Vzpomínám si také, že náš židovský přítel, lékař Grünbaum, spáchal krátce po okupaci sebevraždu,” vzpomíná. „Takto detailní vzpomínky z dětství nutně intervenují v našich postojích,” zmiňuje známý psycholog. Dnes profesor Nakonečný tvrdě odmítá mýtus autoritativní a reakční druhé republiky v čele s prezidentem Háchou a předsedou vlády Beranem. „Opravdu se ze všech sil snažili o národní přežití a Beran byl dokonce od roku 1940 nacisty vězněn v koncentráku. Po osvobození byl znovu zatčen a odsouzen za kolaboraci na dvacet let,” diví se a naopak příliš nechápe adoraci Jana Masaryka a zejména pak Edvarda Beneše. O něm ale ještě později.

VIDĚL JET GOTTWALDA Z HRADU

Rok 1948 velmi citelně zasáhl do života každého, kdo měl demokratické smýšlení. Vítězný únor měl čtrnáctiletý Pražan Jan Květ jako na dlani. „Bylo mi hned jasné, že bude zle. Takové převraty už proběhly v Bulharsku, Rumunsku a Maďarsku a my jsme byli na řadě.“ Osudného 25. února 1948 viděl Klementa Gottwalda, jak se vrací z Hradu. „Míjela mě na ulici kolona se sovětským autem s pancéřovými skly, v němž se vítězoslavně tvářil Gottwald. Jel na Staroměstské náměstí ohlásit, že prezident Beneš přijal demisi vlády,” vzpomíná Jan Květ a přiznává, že při cestě Letenskými sady neudržel slzy. Viděl potom pochodovat lidové milice na Staroměstské náměstí. Student pražského Jiráskova gymnázia se také v březnu se spolužáky zúčastnil pohřbu Jana Masaryka. „Když můj dědeček uviděl na Hradě zástup lidí, kteří se přišli poklonit Janu Masarykovi, hlasitě pronesl: „Podívej, Honzíku, tohle je lid a ne ti křiklouni na Staroměstském náměstí. Pamatuj si to.“ A Jan Květ si to celý život pamatoval. Kvůli Únoru také na dlouhou dobu přišel o skauting, zakázaný v roce 1950. Jeho

principy pak uplatňoval při vedení turistického oddílu mládeže.

JAK V SOBĚ ZABÍT DUCHA LOVECTVÍ

Komunistický režim pochopitelně poznamenal pozdějšího významného teologa a katolického kněze Karla Skalického, který v roce 1956 utekl přes železnou oponu, aby emigroval do Říma a stal se profesorem Lateránské univerzity. V roce 1948 měl však čtrnáctiletý Karel zcela jiné zájmy – byl platonicky zamilovaný do třídní učitelky na gymnáziu v Českém Krumlově, chodil rád do lesa střílet se svou kulovnicí – flaubertkou a chtěl se stát lesníkem jako jeho otec. „Vzpomínám si, jak k nám přišli tři muži a něco s tátou probírali za zavřenými dveřmi. Muselo se nejspíš jednat o vstup do komunistické strany, protože je otec dost rázně vyprovodil. Když se vracel, měl v obličeji hněv, jaký jsem u něj nikdy neviděl.“ Otec byl v tu dobu ředitelem českokrumlovského panství a věděl se o něm, že se po válce přátelil s velitelem americké armády. Netrvalo dlouho a přišlo rozhodnutí, že má nastoupit jako lesní ředitel v Horní Plané. Tak se v létě 1948 Skaličtí stěhovali. Malého Karla otec poslal na učení do Prahy. „Tam se mi vůbec nelíbilo. Žádné toulky lesem, střílení a klukovská parta,” vzpomíná. „Na Velikonoce 1949 tátu zavřeli a tím začala jeho křížová cesta. Jezdívá jsem za ním do pracovního tábora. Mojí první myšlenkou bylo bojovat v šumavských lesích proti režimu, ale chyběla mi parta. Místo toho jsem byl oporou mámě, což znamenalo také chodit do kostela. Tehdy jsem se osvobodil od ducha lovectví. Když se otec vrátil z komunistického žaláře, šel ke svatému přijímání,” vzpomíná Karel Skalický na okamžiky, které jej formovaly. Svoji cestu k hlubší víře a kněžství našel mnohem později, těšně před emigrací.

ZAŽILI JSME VYMÝVÁNÍ MOZKŮ

Jiří Divíšek, v té době třináctiletý student

sekundy českobudějovického Jirsíkova gymnázia, zaznamenal únorový převrat změnami ve školském systému. Komunisté zrušili nižší třídy gymnázií a církevní školy, takže místo do tercie nastoupil do třetí třídy střední školy. „Sešli se tam pohromadě děti ze všech škol a pro nás gymnazisty to byl v mnoha ohledech skok zpátky. Někteří učitelé tam navíc vytvářeli nevráživost, hlavně vůči dětem z bývalých církevních škol,“ vzpomíná. O dva roky později skončil na střední pedagogické škole, kde podle svých slov zažil doslova vymývání mozků. „Politický zástupce ředitele byl podezřívavý slídil, který se zasloužil o nucený odchod několika studentů. Člověk musel mít zázemí doma, aby si udržel normální pohled na svět a uvěřil, že to nebude trvat věčně,“ vzpomíná. Ničeho si nevíšmej, musíme to přežít, bylo doma jejich heslem. Na rok 1948 má ještě jednu silnou vzpomínku. „Moje zbožná maminka mi vyprávěla o českobudějovickém knězi Plojharovi, který sloužil komunistům a také se rád napil. Když sloužil mši v katedrále, věřící prý demonstrativně odešli, pro katolíky byl absolutně nepřijatelný. To mi uvízlo v paměti,“ vybavuje si.

TŘI SLOVA HO STÁLA VYHAZOV

Milan Nakonečný, tehdy šestnáctiletý student septimy a skaut, má na Únor krušné vzpomínky. „Fandil jsem národním socialistům. Když jsem si v trafice koupil cenzurované Svobodné slovo, brečel jsem. Svoboda byla pryč.“ Celoživotnímu nestraníkovi, který je znám svými, pro mnohé nepohodlnými, názory, nikdy nedělalo problém pustit si „pusu na špacír“. To ho stálo po Únoru možnost dostudovat tábořské gymnázium. „Kdosi sundal obraz Gottwalda a dal místo něj Trumana. Funkcionáři z toho udělali politickou provokaci. Hrozili, že zavrou školu a my půjdeme do výroby. Já jen řekl: Jako za protektorátu?“ Tato tři slo-

va jej stála vyhazov. Šestnáctiletý student septimy si pak šel „vylepšit“ kádrový profil do výroby. Naštěstí otec, který byl v Táboře notářem, si jej vzal k sobě jako asistenta. Z té doby má také vzpomínku na pohřeb prezidenta Edvarda Beneše. Tehdy byl dojat několikakilometrovým průvodem z Tábořa až do Sezimova Ústí. Později ale zaujal k Benešovi kritický postoj. Poválečnou demokracii považuje za mýtus. „Beneš byl známý intrikán a muž s komplexem. Západ nenáviděl. V roce 1948 nešlo o komunistický puč, ale o legální předání moci komunistům,“ tvrdí a dodává, že Beneš demisi nemusel přijímat. Jejím důvodem bylo Gottwaldovo nesplnění vládního usnesení, na němž měl trvat.

Student Nakonečný nakonec odmaturoval a složil přijímací zkoušky na vysokou školu. Radost ale netrvala dlouho, jeden z tábořských komunistů se osobně zasadil, aby na školu nemohl. Jako dělník se pak dobrovolně přihlásil do armády, aby se stal důstojníkem v záloze. Několik týdnů musel fárat v kladenských dolech, kam byl převelen. S dosaženou hodností rotného aspiranta už pak konečně nebylo překážkou studium na vysoké škole. ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: Aleš Motejl

Vzpomínkám pamětníků působících na Jihočeské univerzitě se budeme věnovat i v dalších číslech časopisu Journal. Ještě dodejme, že mezi osudové osmičky československých dějin počítáme také roky 1918 a 1968. Přednáškový kurz Osudové osmičky v českých dějinách s profesorem Martinem Weisem nabízí v letním semestru v rámci celoživotního vzdělávání Teologická fakulta JU. Kurzy začínají 19. února a zbývá několik posledních volných míst.

MANAŽERSKÝ INKUBÁTOR

V Journalu postupně představujeme studentské spolky, které působí na Jihočeské univerzitě. Tentokrát jsme si povídali s třiaadvacetiletým vedoucím organizace AIESEC Adamem Petrášem, studentem Ekonomické fakulty. Protože AIESEC mění prezidenta každý rok, v únoru jej ve funkci vystřídá Pavel Hejný.

AIESEC je mezi studentskými spolky specifický tím, že se jedná o nadnárodní síť s mnohaletou tradicí.

Organizace vznikla už v roce 1948 a zajímavé je, že prvním prezidentem byl Čech. V Československu funguje od roku 1966. V organizaci je dnes zapojeno přes 120 zemí a máme ročně po celém světě kolem deseti tisíc členů. Ještě před několika lety jsme tvrdili, že jsme největší studenty řízená organizace na světě, i když momentálně přijímáme nejen studenty vysokých škol. Každá země má lokální pobočky a spousta členů postupuje v hierarchii organizace nahoru. Například předchozí vedoucí naší pobočky Hynek Salák začal loni pracovat v národním vedení organizace. Já nad tím také uvažuji, ale nejprve chci dodělat školu.

Českobudějovická pobočka byla před třemi lety vyhlášena jako nejlepší v rámci republiky. Jak je na tom aktuálně?

Další rok nám vítězství těsně uniklo a letos se stále držíme mezi těmi lepšími, hlavně co se týká kvality našeho nejnámějšího projektu Edison. Jedná se o zhruba šestitýdenní projekt, v rámci kterého k nám přijedou stážisti z různých částí světa a na místních středních školách prezentují svoji kulturu. V rámci takzvané Global Village například představují národní tradice a pokrmy. Vedle dobrovolnických stáží pro naše i zahraniční studenty zajišťujeme také pracovní stáže, v poslední době je populární například vyučování angličtiny v Brazílii.

Kdo se může stát členem AIESEC a co od něj očekáváte?

Může se jím stát kdokoli mezi 18 a 30 lety, nejčastěji se jedná o studenty vysokých škol. Člověk by měl mít zájem o poznávání cizích kultur, měl by mít alespoň základní znalost angličtiny a především by měl být aktivní. Když po škole nastoupíte do firmy, asi se hned nedostanete k vedení vlastního projektu. Členství v AIESEC vám k tomu dá příležitost, je to takový inkubátor pro manažery. Vyzkoušíte si spoustu pozic, a pokud jste akční, poměrně rychle stoupáte nahoru. Já jsem přišel na pobočku před třemi lety a během dvou měsíců jsem se dostal do vedení jako finanční manažer, po roce jsem se stal vedoucím pobočky. Především si ale zlepšíte jazykové znalosti a poznáte lidi z celého světa. ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: Aleš Motejl

NOVINKY V KAMPĚ: RYCHLOSEZNAMKA A SPORT SE SKLENKOU V RUCE

Leden a únor jsou pro univerzitní studentský klub Kampa klidnými měsíci, protože je zkuškové období a studenti tráví čas doma. Klub ožívá kulturním programem až se začátkem semestru. Co přichystal na jaro?

Kampa se drží osvědčeného modelu – v pondělí hudební párty v režii klubu nebo ve spolupráci se Studentskou unií, následují Cestovatelské úterky, při nichž můžete jako jediný den v týdnu ochutnat univerzitní pivo Čtyrák, ve středu a ve čtvrtek pak různé akce, často ve spolupráci s univerzitou či studentskými skupinami – Psychostředy, Filologický klub a další.

Zajímavou novinkou bude ve středu 28. února takzvaný speed dating, tedy rychloseznamka. „Na to jsme sami hodně zvědaví, podle zájmu možná založíme novou tradici. V pondělí 12. února se už všichni těšíme na párty k zahájení semestru, která opět proběhne v našem klubu. Zahrají oblíbení studentští DJ's, bude se grilovat a budeme mít i zajímavé akční ceny na naše drinky. Ve středu 14. února u nás budou moci oslavit nejenom studenti svátek všech zamilovaných, sv. Valentýn, s legendární českobudějovickou kapelou Smutný Karel. Tomáš Břínek alias TMBK proslulý svými vtipnými kolážemi zahájí 4. dubna na Kam-

pě další výstavu. V květnu bychom chtěli do Kamy opět dostat nějakou klubovou hudební hvězdu – Prago Union se v listopadu setkali s maximální odezvou. Zatím je ale vše ještě v jednání. Určitě se opět zapojíme do Budějovického Majálesu. Mimo náš program budeme také velkoplošně promítat mistrovství světa v ledním hokeji, o to byl loni velký zájem,“ uvedl dramaturg Kamy Petr Znoj.

S příchodem jara se stává velmi populárním venkovní posezení na terase Kamy. „Někteří ho pojmají přímo piknikově, kdy si na trávník u Kamy rozloží deky a chodí si k nám pro pití. Napadlo nás nabídnout k venkovnímu posezení a ‚poležení‘ nějakou zábavnou aktivitu, takže jakmile to počasí dovolí a bude teplo a sucho, rozjedeme dlouhodobý turnaj v pétanque. To je totiž sport, který se dá provozovat se sklenkou v ruce... Náčiní budeme hostům půjčovat, propozice turnaje zveřejníme v březnu na našem facebooku [fb.com/KampaJU](https://www.facebook.com/KampaJU),“ upozornil jednatel klubu Milan Brabec. ●

U BARU PROBÍRÁME FAULKNERA

Někteří studenti fakultou proklouznou s vidinou diplomu, jiní na ní doslova nechají srdce. Studentka magisterského oboru Bohemistika – Anglická a americká literatura na Filozofické fakultě Dominika Jozová patří rozhodně k té druhé skupině.

Pěťadvacetiletá Dominika prý nikdy nebyla „biflovací“ typ. Potřebuje se pro věc nadchnout a pochopit ji. Pokud někdy šlápne vedle, bere to jako příležitost k rozvoji. Po absolvování milevského gymnázia si rodička z Písku podala přihlášku na sociologii a sociální politiku na Univerzitě Karlově. Studium nedokončila. „Snažila jsem se to nevzdat, bylo tam spousta zajímavých předmětů, ale také hodně učení nazpaměť a málo prostoru pro vlastní názor. Učitelé s námi příliš nekomunikovali. Obdivuji studenty medicíny nebo práv, že do sebe nalijí kvanta učiva, ale není to nic pro mě,“ vysvětluje. Navíc ji Praha neoslovila, chtěla pryč. Protože ji vždy bavila čeština a jazyky, podala si přihlášku na Filozofickou fakultu JU. Dvouoborové studium Bohemistika – Anglický jazyk a literatura bylo ideální volbou. „Věděla jsem, že tu vyučuje profesor Hlinský, to byla velká motivace. Zнала jsem jeho překlady, na střední škole jsem místo dívčích románů četla Shakespeara.“ Malá fakulta s individuálním přístupem ji nadchla. „Jsou tu vstřícní učitelé, kteří jsou ochotni kdykoliv pomoci. Tím pádem tu cítím i větší smysl pro povinnost. Za pedagogy z anglistiky i bohemistiky bych dala ruku do ohně, obrovsky si jich vážím profesně i lidsky,“ říká.

Z FAKULTY SE JÍ NECHCE

Studium na fakultě Dominice přineslo nové pohledy na literaturu. V mnohém ji otevřely oči kurzy literatury první poloviny 20. století.

Některé knihy ji ovlivnily natolik, že už jí dnes nestačí přečíst jen hezký příběh, zajímá ji také forma. Zkrátka něco, co ji podle vlastních slov „posadí do židle“. „Když jsem poprvé dostala do ruky Nezvalovu Pantomimu, netušila jsem, co s ní. Až interpretační semináře mě naučily o textu přemýšlet jinak,“ říká. Jinou zásadní knihou byl pro ni v rámci studia anglické literatury Joyceův Ulysses. Pokud ale má jmenovat autora, který ji skutečně „uzemnil“, pak je to Američan Don DeLillo proslavený románem White noise. „Je to génius, který vystihuje moje chápání světa.“ Okouzlit ji natolik, že se o něm rozhodla psát diplomovou práci, i když původně pomýšlela na dílo krajana z Písku Richarda Weinera. Sama se prý občas pokouší o psaní básní, krátkých povídek a fanfiction. „Ráda bych se jednou dostala do stavu, kdy budou moje básně ovlivněny nejen emocemi, ale právě i formou.“ I když je jí literatura mnohem blíže než lingvistika, bakalářskou práci paradoxně psala o vývoji průběhových tvarů ve středověké a raně moderní angličtině. Anglistiku zvolila proto, že v ní byla od začátku studiu zvyklá psát odborné eseje. „Dost jsem s bakalářkou bojovala, hlavně s teoretickou částí. Kdybych jí dala ještě více času, mohla být opravdu inovativní. Vzala jsem si trochu velké sousto,“ uvědomuje si. Po magistru by ráda zkusila doktorské studium, z fakulty se jí zatím nechce. „Když se mě ptají lidé, co budu dělat po škole, obvykle říkám, že zhynu žalem,“ směje se. „Je tu úžasná atmosféra a pedagogové nás

vedou tak, abychom neviděli svět černobíle a byli otevření v myšlení.“ Akademické prostředí ji láká, protože nutí člověka neusnout na vavřínech a stále se vzdělávat. „Na střední škole bych možná zakrněla, navíc mám obavu učit studenty, kteří o to v mnoha případech nestojí,“ uvažuje.

LUKOSTŘELBA JAKO MEDITACE

Dominika je podle vlastních slov spíše pesimistka, která se ráda nechává pozitivně překvapit. Pravdu hledá vždy někde uprostřed, věci zpochybňuje a tříbí si názory se zajímavými lidmi. Je v ní i kus idealistky, která chce zanechat ve světě stopu. Od pěti let chodila do skauta, který ji naučil respektu k lidem a přírodě. Účastnila se třeba sbírky Postavme školu v Africe. Když jí pak poslali fotku nové školy s africkými dětmi a českou vlajkou, dojalo jí to. „Mrzí mě, když si u nás někteří studenti neváží vzdělání. Jsou země, kde by za něj dali cokoli.“ V Písku také organizovala Český den proti rakovině, v budoucnu uvažuje i o zapojení do aktivit Člověka v tísni.

„Dobrovolnická činnost je pro mě hodně důležitá, ale vzdělání je pro mě momentálně prioritou,“ má jasno. Dominika patří k aktivním studentům, které můžete často potkat v debatním kroužku s kolegy. „Setkáváme se i mimo školu, řešíme třeba akce jako Den s humanoidy, Díkůvzdání nebo se setkáváme v rámci Filologického klubu. Když vyrazíme na party, u baru jsme schopni probírat Hobbesa a Faulknera. Mám ráda, když jsou studenti do něčeho zapálení,“ říká. Proto si ji také vyhlédli pedagogové a navrhli jí, aby se stala studentskou senátorkou. Má za sebou teprve první zasedání. „Je zajímavé nahlédnout třeba do problematiky akreditací,“ říká. Dominika má také neobvyklého koníčka – je lukostřelkyně, jezdí například po hradech a učí lidi střilet. „Nemám ráda hlučné zbraně, ale tichý luk je vlastně formou meditace, jako kdyby se na chvíli zastavil svět. Vnímáte napětí v těle. Vystřelit třeba hořící šíp je zážitek,“ popisuje aktivitu, u které si nejlépe vyčistí hlavu. ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: Aleš Motejl

NOVÁ ŘEDITELKA KNIHOVNY

Akademická knihovna JU má od ledna novou ředitelku. Stala se jí Helena Vorlová, která zde dosud působila jako odbornice přes informační vzdělávání a elektronické informační zdroje.

Helena Vorlová chce v nové funkci pokračovat v rozvoji informačního vzdělávání, ať už se jedná o prváky, kteří se teprve seznamují s katalogem, starší studenty, kteří píší kvalifikační práce, nebo třeba doktorandy hledající vhodný časopis k publikování. „Spousta mladších studentů vyhledává přes Google, ale o placených odborných databázích nic neví. Učíme je vyhledávat, dělat si rešerše, nacházet kvalitní a hlavně recenzované zdroje. Vysvětlujeme jim, jak správně citovat a vyhnout se prohřeškům proti citační etice, třeba z neznalosti citačních pravidel,“ popisuje Helena Vorlová časté chyby. „Knihovna je tu pro ně, jsme připraveni jim pomoci. Věříme, že se to potom odrazí na kvalitě jejich výstupů,“ doplňuje vystudovaná ekonomka, která momentálně dokončuje obor Informační studia a knihovnictví na Filozofické fakultě UK.

Ráda by také inovovala software a hardware v počítačové učebně a klubu. Studentům se bude snažit vyjít vstříc i v často diskutované otázce hluku. „Zjistili jsme, že mnoho studentů chce pracovat ve skupině a učit se společně. Našli jsme vhodné místo, kde by nerušili ostatní. Pokud nám vyjde projekt, rádi bychom pro ně vybudovali projektovou skupinovou studovnu ve druhém patře,“ nastiňuje plány. Studenti, kteří upřednostňují absolutní klid, mají k dispozici individuální studovnu.

Akademická knihovna se stále řadí mezi nejmodernější knihovny v republice. Navštěvují ji nejen studenti a zaměstnanci univerzity, ale také laická a odborná veřejnost. Knihovní fond se neustále aktua-

lizuje, studenti i pedagogové jeho podobu mohou ovlivnit doporučením vhodných knih k zakoupení. Knihovna disponuje fondem asi půl milionu svazků, což ji řadí mezi středně velké knihovny. Zhruba polovina svazků je k dispozici ve volném výběru, zbylých čtvrt milionu je umístěno ve skladu. Knihovna odebírá přibližně 790 titulů tištěných periodik a má přístup asi do sta tisíc elektronických periodik. ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: Aleš Motejl

REGISTRUJTE SE NA BUDĚJOVICKÝ PŮLMARATON

České Budějovice budou již po sedmé hostit jeden z největších běžeckých závodů v České republice. Jihočeská univerzita je znovu jeho partnerem.

Mattoni ½ Maraton České Budějovice odstartuje první sobotní podvečer 2. června na náměstí Přemysla Otakara II. Přestože do startu závodu zbývá několik měsíců, registrace jsou v plném proudu a kapacita pro 3 600 závodníků je z poloviny naplněná. Pokud chcete pro sebe nebo své blízké pořídit neopakovatelný zážitek, neváhejte s nákupem registrace za výhodnější cenu. Na jih Čech se vedle obyvatel Českých Budějovic vydají na závod, který se pyšní zlatou známkou od Mezinárodní asociace atletických federací IAAF, také nadšení běžci z různých koutů světa společně se známými sportovci.

Pokud si chcete užít jedinečnou atmosféru velkého závodu se svými přáteli a blízkými, můžete využít štafetového závodu a v týmu tři běžců zdolat trať dlouhou 21,0975 km. Nebo si zkusit, třeba i s kočárkem, rodinný běh určený dětem a jejich

rodičům, při kterém proběhnete, nebo jen projdete nenáročnou tříkilometrovou trať.

V rámci Mattoni ½ Maratonu České Budějovice se již tradičně poběží také Běh o pohár rektora. Tento závod je určen všem studentům a zaměstnancům Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. V cíli na vítěze čekají poháry, které bude slavnostně předávat sám rektor Jihočeské univerzity Tomáš Machula. V loňském roce suverénně zvítězila Tereza Chlupová z Ekonomické fakulty s časem 1:27:05. Mezi muži zaběhl loni nejrychleji Lukáš Rokos z Pedagogické fakulty v čase 1:27:39. Elitní atleti se dohání těžko, avšak šance probojovat se na stupeň vítězů v Běhu o pohár rektora je vysoká! Neváhejte a registrujte se. Registrace na všechny závody jsou dostupné na adrese www.runczech.com. ●

Text: Igor Murko

Foto: RunCzech

NAŠE OBORY JSOU HODNOTOVĚ ORIENTOVANÉ

Mladý nejen věkem, ale i duchem. Církevní historik a docent Katedry teologických věd Rudolf Svoboda (39) se v dubnu 2016 stal děkanem Teologické fakulty, kde předtím řadu let působil jako proděkan pro rozvoj.

Co vám dělá v poslední době radost?

Radost mi dělá, kolik lidí je schopno angažovat se dobrovolně ve společenských otázkách. Pozoruji to i u nás na fakultě, kde si studenti uvědomují, že vysoká škola má za úkol kultivovat společenskou diskusi. Těší mě také, že jsme otevřená a přátelská fakulta, kde se dobře studuje. Radost mi samozřejmě dělá moje rodina a na fakultě studenti a spolupracovníci, je fajn pracovat se šikovnými lidmi.

Jste rodilý Pražan, proč jste vlastně nezakotvil na tamní teologické fakultě, ale právě na jihu Čech?

Chtěl jsem se na prahu dospělosti osamostatnit. Lákala mě teologie, protože pocházím z věřící rodiny. Když jsem zjistil, že ji mohu studovat na fakultě v Budějovicích, bylo rozhodnuto. Souběžně jsem začal studovat na Historickém ústavu Pedagogické fakulty ještě historii, která mě vždy zajímala. No a v praxi jsem to spojil, když jsem se začal věnovat církevním dějinám a dějinám teologie.

Byla pro vás víra samozřejmostí od dětství, nebo jste k ní dospěl později?

Byl jsem k ní rodiči vedený, ale stejně jsem si jako každý musel projít hlavně v dospívání krizovými obdobími a najít si odpovědi na důležité otázky víry sám. Dlouho jsme bydleli v centru Prahy v Celetné ulici a moje domovská farnost byla na Malé Straně, kde sídlí řád augustiniánů. Potkal jsem tam

mnoho vynikajících lidí. V osmnácti jsem uvažoval, jestli se také nestanu augustiniánem. Pak se ukázalo, že ne, protože rodinný život mi je bližší, ale přesto mě teologie dál lákala. V posledních letech se ve mně pocit potřeby zapojit se více ve službě v církvi objevil znovu a nedávno jsem se stal trvalým jáhnem při českobudějovické katedrále. Kvůli zaneprázdnění rodinnými a děkanskými povinnostmi se zde angažuji hlavně o nedělních, například mívám docela pravidelně při bohoslužbách kázání. Samozřejmě možnosti jáhenského působení jsou mnohem pestřejší, jáhni mohou například křtít, oddávat a zejména se angažují v oblasti charity nebo v péči o nemocné.

Jako církevní historik se zabýváte především 18. a 19. stoletím. Čím je vám blízké osvícenství?

Poměrně dlouho jsem hledal zaměření, které by mi, jak se říká, „sedlo“. Již v diplomkách jsem se věnoval budějovickým církevním dějinám, ve kterých je velké množství nezpracovaných období a témat. V disertační práci jsem se věnoval období počátků českobudějovické diecéze, která vznikla za Josefa II., konkrétně osobě prvního budějovického biskupa Jana Prokopa Schaaffgotscheho. Abych pochopil souvislosti, bylo potřeba poznat dobu a rázem jsem se ocitl ve zkoumání církevně-politického systému josefinismu a v duchovním prostředí středoevropského osvícenství. Osvícenství a jeho specifika ve středoevropském i v úzce českém prostředí

se stalo mým velkým badatelským tématem. V postdoktorském GAČRu, který se mi podařilo získat hned po ukončení doktorátu, jsem se věnoval druhému českobudějovickému biskupovi Růžičkovi a tento výzkum se stal základem mojí habilitační práce. I když mám tedy docenturu z teologie, pohybuji se na pomezí obou oborů a moje texty vychází v historických i teologických periodikách.

Zmínil jste, že kromě teologie máte vystudovaný také dějepis na Pedagogické fakultě JU. Ještě nedávno jste učil na Česko-anglickém gymnáziu.

Historii jsem studoval v rámci aprobace pro střední školy. Sedm let jsem na gymnáziu učil dějepis a základy společenských věd. Byly to fajn roky, protože se tam člověk opravdu naučil učit. Středoškoláci si neberou servítky, a pokud je nebavíte, dají vám to „sežrat“. Je dobré to prostředí poznat. Na vysoké škole oproti tomu vyučujete už hotové osobnosti, v kombinovaném studiu také lidi s velkými životními zkušenostmi. Ať již při výuce na gymnáziu nebo na fakultě, vždy jsem výuku vnímal jako oboustranně obohacující proces.

Ve třiceti letech jste se stal proděkanem pro zahraniční vztahy a rozvoj. Ještě rok předtím jste byl doktorandem. To je docela rychlý skok.

Bylo to nečekané. Je sice pravda, že jsem byl hodně mladý proděkan, ale v mojí generaci jsme školy končili dříve. V osmnácti jsem nastoupil na vysokou, ve třiaadvaceti na doktorát. V tu dobu jsem už sice učil jako doktorand, ale také se ještě hledal. V rámci doktorátu jsem také odjel na dva roky do Lince, což byla moc důležitá zkušenost. Když se na to s odstupem času dívám, mám dojem, že teprve s návratem do Čech v roce 2006 jsem vstoupil do opravdové dospělosti. V tu dobu jsem se i oženil. Nějaký čas jsme žili jen z manželčiny brigády – to když jsem

dodělal dizertaci a těch pár korun, které jsem dostával z fakulty, nemohlo zaplatit nájem. Pak jsme si to otočili, aby zase mohla dostudovat ona – to jsem začal pracovat na Česko-anglickém gymnáziu. Na fakultě jsem měl jen maličký úvazek. Pak si mě jako čerstvého doktora nečekaně vyhlédl tehdejší děkan Tomáš Machula a dal mi na starost zahraničí a rozvoj. Ponechal mi volnou ruku a hodně mě tím nastartoval. Bylo to zajímavé a hrozně hektické období. Dokonce se mi jeden rok sešlo, že na gymnáziu jsem jako třídní učitel v dopoledních hodinách kromě výuky řešil kázeňské přestupky typu kouření za školou nebo neomluvené hodiny, odpoledne jsem seděl na schůzích jako proděkan, k tomu jsem pracoval na projektu, který mě vedl k habilitaci. Pak jsem přišel domů a tam brečelo malé dítě. Pochopitelně jsem byl moc rád, když mi skončily pracovní závazky mimo fakultu a mohl jsem se začít více koncentrovat na vědeckou i proděkan-skou práci.

Sedm let jste byl proděkanem a ve 38 letech jste se stal děkanem. Kam při této rychlosti míříte dál?

Žádné mety momentálně nemám. Také by bylo ode mě docela zpuštěné si myslet, že jsem nějaký „self-made man“, který si za všechny úspěchy může sám. V každé fázi života mi vždycky pomohla spousta lidí. A také jsem měl štěstí a dostal jsem příležitost ukázat, že něco málo umím. Nemůžete si naplánovat, že si vás někdo vybere za proděkana, to buď přijmete, nebo odmítnete, osvědčíte se, nebo ne. S děkanováním to je podobné – není to jen o vás, ale také o těch, kdo vás zvolí, kdo s vámi spolupracují. Do děkanských voleb jsem šel s představou o tom, jaká by fakulta po čtyřech letech mého působení měla být. Každopádně pokračuji v trendu nastaveném už minulým vedením a rád bych fakultu předal svému nástupci v co nejlepší kondici.

Před dvěma lety se vše seběhlo dost narychlo. Tehdejší děkan Tomáš Machula vstoupil do rektorské volby nečekaně až ve čtvrtém kole. Zvítězil, čímž se funkce děkana uvolnila. Vy jste se tedy musel poměrně rychle rozhodnout, zda přijmete kandidaturu.

Ano, ale spíše bylo nezvyklé, že jsem do funkce děkana nastoupil jen pár dní po děkanské volbě a neměl jsem tudíž žádné přechodné období. Jindy bývá obvyklé, že se třeba půl roku předává agenda. Já jsem do toho opravdu skočil oběma nohama. Jinak ale vidím hlavní rozdíl mezi funkcemi děkana a proděkana v odpovědnosti, už nad vámi nikdo nestojí a musíte dělat rozhodnutí. Některá jsou poměrně snadná, třeba když chválíte druhé za to, co se daří, nebo podporujete něčí růst. Jiná nejsou zrovna příjemná, třeba když jsem se musel rozloučit s některými kolegy. Udělat je ale musíte.

S rektorem Tomášem Machulou máte společné heslo – kvalita.

Snažím se klást důraz na to, aby se tu dělala dobrá věda. A tu je potřeba objektivně změřit. Na humanitních oborech jsou hlavním výstupem zejména knihy. Měly by tedy vycházet v renomovaných nakladatelstvích a měly by na ně být dobré ohlasy. Chci, aby si naši vyučující zvyšovali kvalifikaci a publikovali kvalitní věci. Tedy, ne kvantita výstupů, ale kvalita, kterou pak předáváme našim studentům při výuce.

A s kvalitou studentů jste spokojen? Předpokládám, že na Teologickou fakultu chodí motivovaní studenti.

Záleží rok od roku, někdy i obor od oboru. Pokud se jedná o navazující magisterské a doktorské studium, je to výběrová záležitost s velkými motivovanými lidmi. Nejvíce ale máme „bakalářů“ a tam samozřejmě kvalita kolísá

zejména s ohledem na klesající populační křivku a s tím i motivace studium dokončit. Někteří studium neovládou a odejdou, ale to beru jako normální přirozený proces, i když jsme kvůli větší propadovosti občas kritizováni. Já na tom nevidím nic špatného.

V České republice je pět teologických fakult, ta naše je v něčem specifická. Jak často musíte lidem vysvětlovat, že nevychováváte kněze, ale třeba filosofy, které zase naopak každý očekává na Filozofické fakultě?

Uchazečům to vysvětlovat nemusíme. Když jsme si dělali průzkum, jak se o nás dozvídají, v drtivé většině je to od lidí, kteří tu studují nebo studovali. Domnívám se, že jen rozvíjíme to, čemu se církve a teologické fakulty historicky věnovaly. U nás na fakultě se proto vedle teologie a filosofie věnujeme také sociální práci a pedagogice volného času. Poslední dva zmiňované obory jsou těmi, o které je mezi uchazeči největší zájem. Filosofie a teologie jsou zase poměrně dost vědecky silné, ty studuje asi čtvrtina z celkového počtu studentů. A s těmi kněžími to už také není tak docela pravda. Biskup Vlastimil Kročil nedávno založil v Českých Budějovicích mezinárodní misijní seminář a první pětice cizinců, budoucích kněží, právě nastupuje do denního studia teologie a v dalších letech by měli přibývat další.

Jak jste na tom s uplatněním absolventů? A lze vůbec humanitní vzdělání měřit jen uplatněním absolventů na pracovním trhu? S uplatnitelností není problém. Význam humanitního vzdělání pro společnost nebo jeho úroveň na té které škole nějakými statistikami absolventů na pracovním trhu měřit opravdu nejde. Například nyní se nezaměstnanost absolventů měří podle toho, kdo z nich se přihlásí na úřadu práce do půl roku po ukončení studia. Dnes ale přece studenti do dělájí školu a pak třeba rok cestují. Neláká je hned naskočit do pracovního procesu. Taková

data jsou podle mě irelevantní. Platí, že kdo z našich absolventů práci chce, ten si ji najde a v drtivé většině v oboru. Navíc studenti prakticky zaměřených oborů během svého studia absolvují velké množství praxí, takže buď zjistí, že to pro ně není to pravé, anebo naopak přesně ví, co chtějí dělat. A to nemluvíme o studentech kombinovaného studia, ti samozřejmě většinou práci již dávno mají.

Navíc si dokážu představit případy, kdy si úspěšný podnikatel splnil vše a hledá nový smysl života třeba studiem filosofie. Pak je těžké ptát se po uplatnitelnosti.

No právě. Takových lidí je tu dost, zvláště na filosofii a teologii. K vyspělé společnosti patří vzdělanost. Tvářit se, že společnost bude držet při sobě jen tím, že lidé budou vydělávat spoustu peněz a ty pak utrácet, to je přece iluze. Máme několik studentů, kteří už dosáhli vysokých postů, vydělali dost peněz a teď přemýšlejí, co by dělali dál. Například se rozhodnou jít pracovat do neziskovky a cítí, že se potřebují dozdělat. A obor Teologie služby může pomoci třeba lékařům, zdravotním sestrám nebo právníkům, kteří se v souvislosti s profesí ocitají ve složitých situacích a ne vždy je pro ně řešením studium psychologie.

Občas slyšíme, proč vlastně máme na univerzitě na dvou fakultách sociální práci nebo proč není filosofie na Filozofické fakultě. Několik průsečíků je vlastně i mezi Teologickou a Pedagogickou fakultou. Jaký je váš názor? Je to výsledek naprosto normálního vývoje naší univerzity a jejích fakult. Obory, které na fakultách jsou, obvykle vyrostly z dlouhodobé týmové práce a jsou výsledkem toho, co je pro danou oblast v našich jihočeských podmínkách specifické. Například my jsme silní hlavně ve středověké filosofii, která je úzce provázaná s teologií a tuto mezioborovou spolupráci rozvíjíme už dvacet let. Filozofická fakulta je mnohem mladší a vznikla

na půdorysu jiných oborů než filosofických. Obecně vzato si říkám, proč by na fakultě neměl být ten který obor, pokud jsou tam kvalifikovaní lidé, dobrá věda a zájem studentů? Různost vnímám spíše jako obohacení, ne jako duplicitu. Se Zdravotně sociální fakultou se třeba v rámci sociální práce samozřejmě v mnohém prolínáme, ale zatímco oni se více soustředí na zdravotní hledisko, naše sociální práce je hodnotově orientovaná. Jsou to dva různé přístupy, uznávané i v rámci akreditačních standardů.

Už jsme se dokonce na univerzitě setkali s názorem, že by bylo lépe, kdyby se to sjednotilo, zcentralizovalo, a tím „zefektivnilo“. To je naprosto pomýlená představa ignorující různost přístupů k sociální práci. Sociální práce na Zdravotně sociální fakultě je dobrá právě proto, že se dokáže úzce rozvíjet ve spolupráci se zdravotními obory. Podobné je to na naší fakultě, kde zase sociální práce roste ze spolupráce s teologií, etikou a filosofií. Když odstrihnete fungující obory od jejich základů a jen je sesypete dohromady, nebude to fungovat. Nezáskáte víc studentů, protože ti dobře ví, proč jdou na jednu, nebo na druhou fakultu, a obor odtržený od svých základů se nikam neposune ani vědecky. Jsem si ale jistý, že naše univerzita tuto různost nejenom unese, ale ještě z toho učiní svoje velké plus. No a učitelství zatím realizujeme pouze v rámci oboru Učitelství náboženství a etiky. Pedagogika volného času se zase zaměřuje na vzdělávání budoucích vychovatelů, takže děláme trochu něco jiného než Pedagogická fakulta, která připravuje zejména budoucí učitele.

Co v nejbližší době na fakultě připravujete? Chystá se například nový obor?

Rádi bychom měli nový magisterský obor Religionistika, který by navazoval na bakalářský obor Filozofie a religionistika. Chtěli bychom jej zaměřit na západní náboženství – křesťanství, judaismus a islám. Jednak tu

máme kvalitní odborníky a také si myslíme, že po něm v současné Evropě bude čím dál větší poptávka. Rádi bychom tu měli také učitelství základů společenských věd, které vnímám jako přirozené rozvinutí naší vzdělávací činnosti v této oblasti.

Teologická fakulta má velmi propracovaný systém celoživotního vzdělávání. Vaši pedagogové rozhodně netrpí nevytížeností.

Celoživotní vzdělávání bylo před pár lety čistě rozvojová záležitost, dnes už si na sebe bez problému vydělá. Nejde ale jen o ekonomickou výhodnost, některé věci zkrátka děláme, protože dávají smysl. Oblast celoživotního vzdělávání je hodně široká. V nabídce najdete jednorázové i několikaleté kurzy, univerzitu třetího věku a její klub absolventů, univerzitu pro prarodiče a vnoučata, poměrně nedávno založenou dětskou univerzitu. A stále se rozrůstá.

Pane děkane, u čeho si nejlépe vyčistíte hlavu? Běháním. Mám svoji trasu a po těžkém dni mi čtyři, pět kilometrů vyčistí hlavu naprosto spolehlivě. ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: Aleš Motejl

Doc. ThDr. Rudolf Svoboda, Th.D., se narodil v roce 1978 v Praze.

Po gymnáziu studoval na Teologické a Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity a Katholisch-theologische Universität Linz, poté několik let vyučoval na gymnáziu.

Na Teologické fakultě JU pracoval jako proděkan pro rozvoj a v roce 2016 se stal jejím děkanem. Docentem je od roku 2012. Působí na Katedře teologických věd TF JU, v centru jeho zájmu jsou především církevní dějiny a dějiny teologie.

Rudolf Svoboda je ženatý, má syna a dvě dcery.

SIMULAČNÍ CENTRUM PŘENESE VÝUKU ZDRAVOTNÍKŮ DO REALITY

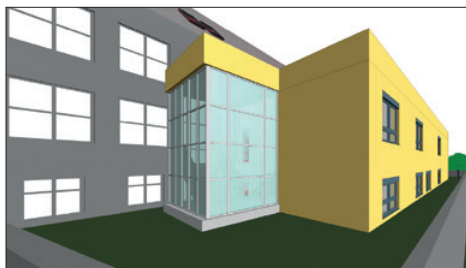
Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity postaví simulační centrum pro zdravotnické obory, v němž se budou moderními metodami připravovat na své profese hlavně všeobecné sestry, porodní asistentky a zdravotničtí záchranáři.

Na podzim 2018 začne ve dvoře budovy ZSF JU v ulici U Výstaviště stavba nového pavilonu, kde vzniknou specializované místnosti věrně napodobující reálné prostředí, v němž zdravotníci pracují: kabina sanitky, velíny, jednotka intenzivní péče, porodní sál, nemocniční pokoje a další prostory pro sledování a hodnocení výuky. Budou vybavené lékařskými přístroji a roli pacientů tam budou plnit sofistikované figuríny řízené počítačem, které napodobují dýchání, puls či srdeční aktivitu. Lze k nim připojit přístroje. Simulátory reagují na prováděné zákroky a vyučující může skrze ně komunikovat se studentem. Hlavní výhodou je, že simulace přiblíží studentům realitu, což umožní dokonalé propojení výuky praktických dovedností s teoretickými znalostmi. Bude možné předem naprogramovat mnoho variant situací, s nimiž si zdravotníci musí poradit. Tyto studijní obory sice mají v osnovách stovky hodin povinné praxe v nemocnicích, ale realita samozřejmě přináší mnohem více výzev – a pak se hodí každá zkušenost. Velkou výhodou simulačního centra bude, že dokáže studenty seznámit s různými stavy

pacientů, a to i těmi, které nejsou v nemocnicích tak časté.

Simulační centrum pro zdravotnické obory ZSF JU bude díky svému zaměření na nelékařské profese první svého druhu v České republice. Pro výuku mediků již v tuzemsku tato centra existují, avšak nikoli takto cíleně zaměřené na sestry, zdravotnické záchranáře, porodní asistentky a další zdravotníky – nový pavilon mohou využívat i studenti dalších oborů, například fyzioterapie. Inspiraci pro vznik tohoto centra sbírali odborníci ze ZSF JU v rakouském Linci a také ve Finsku, Španělsku, Lotyšsku a dalších zemích. S přínosem moderních trendů má ZSF JU hodně dobrých zkušeností, protože už několik let do výuky zapojuje řadu figurín a modelů, například porodní či novorozenecké. Ty samozřejmě v simulačním centru využije. Díky tomu, že se studenti nejdříve seznámí s realitou takto „nanečisto“, přijdou pak do praxe lépe připraveni. Tím lze snížit riziko pochybení při poskytování zdravotnické péče a zvyšovat bezpečnost pacienta. ●

Text: Alena Binterová

NADANÍ ŽÁCI SI VYZKOUŠELI PRÁCI VĚDCŮ

Jaké to je být vědcem a zkoumat zárodečné buňky nebo nepůvodní druhy raků? Takovou příležitost dostali na Fakultě rybářství a ochrany vod nadaní žáci z českých základních a středních škol.

Každý z nás někdy v životě zatoužil být geniální nebo alespoň mimořádně nadaný. Většina lidí se ale postupně smíří s tím, že geniální nejsou. Zbytek si tento blud rozmluvit nenechá a v mnoha případech opravdu dosáhne něčeho mimořádného.

Díky projektu Ministerstva školství a tělovýchovy se na podporu žáků s nadáním zaměřila také Fakulta rybářství a ochrany vod. Oslovila několik škol v České republice a připravila pro ně zajímavý program, během kterého studenti týden bádali v laboratořích a pracovali na svých experimentech. Na konci týdne pak výsledky práce prezentovali před odbornou komisí. Celkem se na fakultě během tří turnusů, které se uskutečnily na podzim minulého roku, vystředalo padesát žáků. „Shodli jsme se, že když žákům umožníme nahlédnout pod pokličku vědecké práce, mohlo by je to hodně

obohatit a některé z nich přesvědčit, že být výzkumníkem je pro ně to pravé,“ přibližuje cíle projektu jedna z jeho koordinátorek Petra Plachtová, která na fakultě mimo jiné zajišťuje vzdělávací akce.

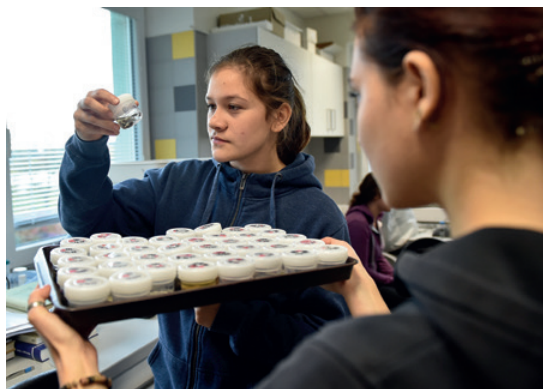
Do projektu se zapojily čtyři laboratoře. Zatímco pracoviště zaměřené na vodní toxikologii nadchlo žáky se zálibou v chemických vzorečkách a toxických látkách, další téma zkoumající fungování ekosystému říční nivy, zaujalo hlavně žáky, kteří mají rádi ekologii a neštítí se práce v terénu. Jednou z nich byla i studentka Gymnázia Dačice Natálie Stoklasová. „Je pravda, že zabahněnou a zarostlou říční tůň jsem se ještě nebrodila. Moc mě to bavilo. Uvědomila jsem si, jak hodně ovlivňujeme čistotu vody prostřednictvím toho, co jíme a děláme. Jak moc naši přírodě škodíme,“ říká studentka septimy.

Hodně času venku a v terénu strávila také skupina, které se zaměřila na experiment s raky. Studenti měli za úkol zjistit žravost nepůvodního druhu raka signálního ve vztahu k sladkovodnímu plži plovatce bahenní. Zkoumali, jakým způsobem budou plovatky na přítomnost raka reagovat. „Musím říct, že studenti k tomuto experimentu přistoupili zodpovědně a hodně nám s ním pomohli,“ shrnuje výsledky práce vedoucí Laboratoře etologie ryb a raků Miloš Buřič.

NA NADANÉ ŽÁKY NENÍ VE ŠKOLE ČAS

Jistá obava panovala ohledně žáků základních škol, na který byl zaměřený třetí turnus. I když lektoři program pro účastníky

s nižším věkem zjednodušili, nebyli si jistí, jestli ho zvládnou a výsledky experimentu budou relevantní. „Hodně mě překvapili. Ten rozdíl nebyl oproti gymplákům moc velký, naopak, byli do práce ještě o něco zapálenější,“ chválí žáky základní školy v Kunžaku a Černovicích Miloš Buřič. Ohromené prací žáků těchto základních škol byly i jejich učitelky, které prováděly výběr nadaných žáků přímo na školách a přijely s nimi do Vodňan. „Při závěrečné prezentaci výsledků žáků jsem byla opravdu dojatá a na své svěřence pyšná,“ neskrývá dojetí Dana Horázná, zástupkyně ředitele na základní škole v Kunžaku. Podle ní je problémem to, že není ve škole dostatek času na to se nadaným dětem věnovat. Většinu energie spotřebuje na pomoc slabším žákům. „Ve Vodňanech jsem se ale ubezpečila, že když se pedagog věnuje nadaným studentům, dosahují neuvěřitelného pokroku,“ líčí své poznatky Dana Horázná.

NAUČILI SE PREZENTOVAT VÝZKUM

Čtvrtým tématem, kterým se vybraná skupina žáků na fakultě zabývala, bylo zkoumání zárodečných buněk u oblíbené akvarijní rybičky dania pruhovaného. Pomocí mikromanipulátoru mladí vědci vstříkli do rybiho embrya speciální barvivo rhodamine, díky kterým se zárodečné

buněk, z nichž se v průběhu vývoje vyvinou vajíčka a spermie, zabarví a je možné je pozorovat. „Mně osobně přišlo tohle téma docela těžké, ale bylo nejzajímavější a jsem rád, že jsem si ho vybral. Je to něco, s čím jsem se nikdy nesetkal,“ přibližuje student prachatického gymnázia Martin Kadlčík. Podle slov jeho spolužáků řadu z nich pobyt ve Vodňanech motivoval ke studiu přírodních věd. Vyzkoušeli si, jaké to je pracovat v nesourodé skupině studentů, s nimiž se před tím třeba ani neznali, rychle vyhledávat nové informace a umět výsledky pokusů prezentovat. Úkolem všech skupin bylo za týden vytvořit prezentaci, poster a krátké video, shrnující výsledky jejich práce na experimentech. Ke konci týdne proto studenti pracovali pod časovým presem, kdy některé výstupy dodělávali v noci. „To jediné bych programu asi vytkla, i když chápu, že i na tohle musí být v pracovním životě připravení,“ hodnotí učitelka prachatického gymnázia Ivana Lukášková.

V programech pro nadané žáky chce fakulta pokračovat i v následujících letech. Vedle již osvědčených programů si budou moci studenti vyzkoušet nové, například budou zkoumat přítomnost farmak a drog v odpadních vodách. ●

Text: Miroslav Boček

Foto: Václav Pancer

GALERIE D9 PŘIPOMENE VÝROČÍ FAKULTY

Pedagogická fakulta letos slaví sedmdesátileté výročí. Součástí oslav budou i výstavy, na kterých se podílí Katedra výtvarné výchovy. Její Galerie D9 už si během sedmi let existence stihla vydobýt renomé a hostí významné české i zahraniční umělce.

Nebýt ničivých povodní v roce 2002, nejspíš by byli milovníci výtvarného umění v Českých Budějovicích ochuzeni o řadu kvalitních výstav. Suterenní prostor budovy Pedagogické fakulty v Dukelské ulici, který řadu let fungoval jako výtopna, byl totiž povodní zcela zničen a díky tomu o sedm let později vznikla myšlenka na využití dvou nevyužitých místností pro vybudování galerie. Přesněji řečeno, dvou galerií. Vedle známější Galerie D9, která je regulérním galerijním prostorem s kurátorským programem hostícím tuzemskou i za-

hraniční výtvarnou špičku, najdete v jejím sousedství ještě Malou galerii. Ta prezentuje převážně ročníkové práce studentů katedry nebo menší autorské výstavy. „Dnes už je to těžko uvěřitelné, ale ještě si pamatuji, jak oba tyto prostory spojovala kolej, po které jezdil vagon s uhlím do výtopy s obrovským topným tělesem,“ vzpomíná šestatřicetiletý Aleš Pospíšil, tajemník katedry. Zástupce vedoucí katedry Karel Řepa dodává: „Ještě před zkulturnováním místností a vybudováním galerie tu probíhaly experimentální semináře a happeningy, dělaly se tu třeba výtvarné ani-

>> Tajemník katedry Aleš Pospíšil (vlevo) se zástupcem vedoucího katedry Karlem Řepou v Galerii D9

mace, mohli jsme stříkat barvu po stěnách, na hliněné podlaze lít z vosku.“ Po tomto mezidobí vznikly v roce 2011 reprezentativní prostory a Galerie D9 od té doby úspěšně funguje už sedmým rokem. Postupně si získává respekt a stala se dokonce „impaktovanou“ galerií. Je to zejména zásluhou Petra Brožky, pedagoga katedry a současně kurátora galerie.

V GALERII VYSTAVUJÍ I UČÍ

Že má Petr Brožka „čich“ na kvalitní autory, potvrzuje i Aleš Pospíšil: „V průběhu jednoho roku jsme tu měli téměř všechny finalisty ceny Jindřicha Chalupeckého, samozřejmě v době, kdy se ještě nevědělo, že budou nominováni.“ O Petru Brožkovi, držiteli ceny Grafika roku, jsme mimochodem v Journalu již psali. Karel Řepa zmiňuje ještě jednu nezanedbatelnou výhodu Galerie D9, která umožňuje přilákat sem autory hodnotných děl: „I když je vlastní galerijní prostor na výtvarně-pedagogických pracovištích vysokých škol spíše standardem, ne každý se může pochlubit tím, že je ‚uzamykatelný‘.“ Galerie je využívána také v rámci výuky, konkrétně pro animace, které jsou specifickým pedagogickým principem zprostředkování umění. „Umožňuje nám, abychom v rámci výuky mohli pracovat s originálním artefaktem, interpretačně a parafrází reagovat na konkrétní dílo,“ vysvětluje Aleš Pospíšil, který na katedře vyučuje teorii výtvarné výchovy. Obě galerie mají vlastní webové stránky, Galerii D9 můžete navštívit od úterý do čtvrtka od 10 do 17 hodin, vstupné se neplatí. Chodí sem odborná i laická veřejnost, pravidelnými návštěvníky jsou i studenti z jiných fakult. „Často k nám chodí na výstavy třeba studenti oboru volnočasové pedagogiky na Teologické fakultě nebo studenti dějin umění a estetiky z Filozofické fakulty,“ zmiňuje Karel Řepa.

VÝSTAVY K VÝROČÍ FAKULTY

Od 15. února můžete v Galerii D9 navští-

vit mezinárodní výstavu Grenzraum, která navazuje na stejnojmenné výtvarné sympozium probíhající od 90. let minulého století v česko-německém příhraničí. Vedle přední české grafičky Lenky Vilhelmové, která je i vedoucí Katedry výtvarné výchovy, tu uvidíte spoustu dalších vynikajících současných autorů. „Jaromíra Němcová je skvělá osobnost českého sochařství, Andrea Tachezyová je jednou z nejlepších současných ilustrátorek, Němka Beate Rosebrock dělá zajímavé přírodní motivy a takto bych mohl zmínit dalších osm osobností,“ láká Aleš Pospíšil. Výstava potrvá do 27. března. Paralelně s ní se bude v Malé galerii otevírat výstava studentských prací. Sedmdesátileté výročí fakulty, a tedy i Katedry výtvarné výchovy, připomene v průběhu roku několik dalších výstav. V píseckém muzeu se uskuteční výstava Sleva na šelmu, která vedle prací pedagogů a studentů stručně představí i zajímavé střípky z historie katedry. Od 23. dubna se v pražské Galerii Hollar bude konat mezinárodní výstava Host/Guest k výročí založení Československa, na které se katedra spolupodílí. Výročí vzniku samostatného státu připomene také výstava Srdce jako symbol v prostoru „domácí“ Galerie D9. Tu můžete zhlédnout od 28. října a potrvá celý měsíc.

Při příležitosti sedmdesátiletého výročí Katedry výtvarné výchovy stojí za zmínku vynikající osobnost výtvarné pedagogiky Václav Živec, který v roce 1948 stál u jejího vzniku. „Před čtyřmi lety jsem u nás v galerii pořádal výstavu jeho obrazů. Byla to opravdu mimořádný člověk, který se v Československu zasloužil o formování výtvarné výchovy v první polovině 20. století,“ říká Aleš Pospíšil, který se historií katedry zabývá ve své odborné práci. O dalších aktivitách Pedagogické fakulty při příležitosti sedmdesátiletého výročí vás budeme informovat v dalších číslech Journalu. ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: archiv Katedry výtvarné výchovy PF JU

JAK JSME NAŠLI HRDINU

Univerzita v lednu nasadila na sociální síť nové propagační video, které cílí na uchazeče o studium. Jmenuje se Hrdinové JU. Pro studenty bylo natáčení velkým zážitkem.

Začalo to castingem. V létě jsme oslovili studenty s cílem najít vhodné „herce“, kteří by se chtěli zúčastnit natáčení nového propagačního videa. Přihlásila se jich celá řada, na základě fotografií jsme vybrali osm nejlepších a vyrazili do studia Vachler Art Company v Praze. Natáčení videa nás uchvátilo. Kromě nejmodernějších kamer, černých pláten a luxusního zázemí jsme mohli sledovat skvělé výkony maskérů a kostymérů. Věděli jste například, že Yeseter je ve skutečnosti DJ z rádia K2? Díky skvělému make-upu byl k nepoznání. Herecké výkony byly umocněny profesionálním coachingem Jakuba Hussara z Trinity Pictures coby hlavního producenta a režiséra. Jakub je profík každým coulem a na videu je to znát. Jeho prací jsou i efekty ve videu. Všimli jste si například prachových částic (chcete-li atomů) kolem Mineral-Mana nebo realistické slámy u Eventy Bony? Všichni studenti, kteří se natáčení zúčastnili, byli nadšení profesionálním přístupem a na

vlastní kůži si vyzkoušeli, jak se točí filmy. Poznali maskéry, vynalézavé kostyméry a profi coaching. Výsledek jim vyrazil dech. Nečekali, co s výsledným dílem ještě udělá postprodukce.

Video bylo spuštěno v rámci kampaně pro rok 2018. Kampaň se na sociálních sítích shledává s úspěchem, což potvrzují desetitisíce zhlédnutí. V rámci kampaně byl navíc vytvořen doplňkový event Hrdina JU pro naše stávající studenty. Soutěž spočívala v nalezení všech fakultních symbolů na základě zašifrovaných indicií. Symboly byly rozmístěné po celých Českých Budějovicích a okolí. Devět nejrychlejších studentů mělo možnost postoupit do finále, ve kterém bylo úkolem nalézt poslední devátý univerzitní symbol. Finále, do kterého postoupilo jen pět studentů, vyvrcholilo výběhem na Klet. Hrdinou JU se stal Jaroslav Machovec z Přírodovědecké fakulty (na snímku), který se i jako první do finále kvalifikoval. ●

Text a foto: Richard Šeřf

ČEŠTÍ VĚDCI USPĚLI V PORTUGALSKU

Zástupci Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity uspěli na konci uplynulého roku s výsledky svého výzkumu na mezinárodním kongresu cestovního ruchu v portugalském Peniche.

V silné konkurenci více než sta příspěvků od vědců z téměř třiceti zemí světa byla práce Viktora Vojtka, Petra Štumpfa a Petra Janečka z Katedry obchodu a cestovního ruchu vyhlášena jako jedna z nejlepších.

Na konci listopadu se tři zástupci Jihočeské univerzity zúčastnili prestižního vědeckého setkání s názvem International Tourism Congress, které se konalo v portugalském přímořském letovisku Peniche nedaleko Lisabonu. Výsledky výzkumu, který zde během dvoudenního kongresu prezentovali, vzbudil zájem i u odborné komise, která na konci akce vybírala a ocenila nejzajímavější příspěvky. „Náš výzkum byl zaměřen na spokojenost návštěvníků v zemích Evropské unie. Porovnali jsme země a regiony EU v několika kritériích jako například spokojenost s kvalitou a bezpečností ubytovacích zařízení, cenami nebo nabídkou aktivit a služeb pro turisty,“ vysvětluje vedoucí Katedry obchodu a cestovního ruchu a jeden z autorů příspěvku Viktor Vojtko.

„Zjistili jsme, že existují rozdíly ve spokojenosti turistů na dovolené, které jsou patrné mezi jednotlivými regiony a zeměmi Evropy. Téměř ve všech sledovaných kritériích se projevuje vyšší spokojenost u turistů, kteří byli na dovolené v severní nebo západní Evropě, oproti turistům navštěvujícím středo- a východoevropské země, nebo jižní Evropu a středomořskou oblast,“ představuje hlavní závěry výzkumu spoluautor Petr Štumpf.

Rozdíly jsou podle autorů patrné i mezi jednotlivými zeměmi. „Nejvíce byli turisté na dovolené v letech 2012–2015 spokojeni v Rakousku, Dánsku, Slovinsku a Irsku, nejhorší výsledky pak vykazují Rumunsko, Bulharsko, Litva, Lotyšsko a překvapivě též Řecko. Česká republika patří ve většině kritérií do lepší poloviny,“ doplňuje Petr Štumpf.

Jedinečnosti a zajímavosti výsledků si všimla i odborná komise kongresu. Práci českých vědců ocenila spolu s dalšími dvěma příspěvků jako „honorabile mention“, tedy jako hodnou zvýšené pozornosti. ●

>> Petr Štumpf, Petr Janeček a Viktor Vojtko na konferenci v Portugalsku.

EKOLOG STUDUJE HMYZÍ VETŘELCE

Absolvent Přírodovědecké fakulty JU Jan Hrček (35) má jako vědec dobře nakročeno. Po návratu z postdoktorandského pobytu v Oxfordu v roce 2016 založil Laboratoř experimentální ekologie na Entomologickém ústavu Biologického centra AV ČR. Loni získal Prémii Otto Wichterleho pro mladé nadějně vědce. Výzkum zaměřuje na soužití hmyzu a jeho přirozených nepřátel.

Představte si, že si domů přinesete housenku motýla. S velkou chutí žere, roste a pak jednoho dne zničehonic přestane vykazovat aktivitu. Těšíte se na zakuklení, jenže místo toho z ní náhle vyleze několik larev much a z housenky zbude jen slupka. Vaše housenka byla napadena parazitoidem a vy to do poslední chvíle nemáte šanci poznat. Parazitoid se na rozdíl od parazita vyvíjí v těle hostitele a v poslední fázi jej usmrtí, případně zkonzumuje. Kdybychom to přenesli na filmové plátno, lidským parazitoidem by byl slavný Vetřelec, který se vyklube z rozervaného hrudníku nebohého, nic netušícího muže. „Parazitoidi jsou morfologicky poměrně jednotvární a těžko se určují. Díky molekulární metodě ale můžete ze vzorku jejich tkáně určit konkrétní druh,“ vysvětluje Jan Hrček, který se jimi intenzivně zabývá už téměř deset let. V přírodě žije těchto organismů obrovské množství druhů, schopnost přizpůsobit se hostiteli generuje velkou druhovou rozmanitost. Někteří zástupci hmyzu řeší přenos vajíček do těla hostitele kladélkem, jako je tomu třeba u lumka nebo vosičky. Mouchy zase umí rozprášit vajíčka po listech, které housenky sežerou. I když slovo parazitoid nepůsobí na první pohled příliš sympaticky, v přírodě jsou tyto organismy důležité pro ochranu plodin před škůdci.

POPŘVĚ V TROPECH

Jan Hrček, absolvent Přírodovědecké fakulty JU, na jih Čech zamířil z rodné Prahy. V bakalářském stupni se nejprve věnoval mravencům a včelám. Zlom přišel na začátku magisterského studia, kdy v rámci kurzů tropické ekologie odjel na roční pobyt na Papuu Novou Guineu. Zdejší terénní stanici před časem vybudoval světově uznávaný biolog a profesor Přírodovědecké fakulty JU Vojtěch Novotný. Hrček chtěl nejprve pokračovat v problematice opylování, v tropickém pralese se ale jedná o trochu velké vědecké sousto, navíc mimo hlavní proud papuánského výzkumu. Vojtěch Novotný mu proto nabídl zpracování tématu parazitoidů tropických housenek. „Pracovníci stanice vychovávali housenky do dospělců a často se stalo, že se místo motýla vylíhl parazitoid. Díky tomu jsem měl slušné množství materiálu na molekulární detekci. A hlavně jsem byl v centru výzkumu, který mi zaručil spolupráci s ostatními ze skupiny. Pokud chce být vědec úspěšný, musí být součástí silného týmu,“ vysvětluje mladý biolog. Během pobytu na Papui měl také za úkol vést v době nepřítomnosti Vojtěcha Novotného celou stanici. Zkušenosti se mu teď hodí při vedení vlastní laboratoře.

TŘI ROKY V OXFORDU

Parazitoidům housenek v tropickém pralese

se Jan Hrček věnoval také v doktorském programu. Další zlomový okamžik v jeho vědeckém životě přinesla postdoktorská pozice – tříletý pobyt na prestižní univerzitě v anglickém Oxfordu. Tentokrát už s manželkou a malými dětmi. „Chtěl jsem tam od začátku doktorátu a dělal vše pro to, aby to vyšlo,“ popisuje silnou motivaci. Dvakrát proto odjel do Oxfordu ještě během studia. Na konferenci v Jihoafrické republice shodou okolností potkal pozdějšího vedoucího postdoku Charlese Godfraye, jednoho z největších odborníků na parazitoidy. „Už o mě tedy věděl a to mi při výběrovém řízení pomohlo. Provází mě i štěstí, protože pozice na grantu se uvolnila víceméně náhodou,“ doplňuje. Na Oxfordu začal zkoumat symbiotické bakterie hmyzu, které dokáží bránit hostitele proti parazitoidům. Výzkum probíhal na mšicích. „Jisté bakterie například pomáhá proti houbovému patogenu mšic. Houba vyrostle v těle mšice a ta následně doslova vybuchne a rozšíří tím spory kolem sebe,“ popisuje proces. Příjemný pobyt v Oxfordu ulehčilo i vědomí, že měl po návratu přislíbenou pracovní pozici na Biologickém centru AV ČR. „Zájem je ale dobré stvrdit grantem, což se povedlo. Biologické centrum mě navrhlo na ocenění Fellowship J. E. Purkyně pro perspektivní vědecké pracovníky působící v zahraničí. Také jsem získal juniorský grant GA ČR,“ doplňuje. Po návratu z ciziny vnímá mnohem více než dřív, jak moc důležité je napojení studentů a vědců na mezinárodní prostředí.

PROPOJENÝ VÝZKUM MUŠEK

Oxford Jana Hrčka posunul směrem k experimentální ekologii. Zatímco na doktorátu pracoval s velkým množstvím organismů, sbíral vzorky v terénu a popisoval společenstva, v Anglii se zabýval především laboratorními experimenty na malém počtu druhů. Biologové se obvykle věnují pouze jednomu z těchto přístupů, experimentální ekologie oba směry propojuje. „Do laboratoře nikdy

nedostanete celou rozmanitou přírodu. S kolegy z Oxfordu jsme napsali anglický grant, v němž chceme tyto dva světy propojit. Jde o výzkum potravních sítí octomilek a jejich parazitoidů,“ přibližuje téma. Octomilky, které každý zná jako mušky u koše, se snadno chovají a pro laboratorní biologii jsou tudíž ideální. Přírodní společenstva mají obvykle pět až deset druhů octomilek a jejich parazitoidů. „Je to tak akorát, abychom je reálně mohli chovat v laboratoři a současně už je to dostatečně reprezentativní výsek přírody,“ vysvětluje. Momentálně s kolegy zkoumá, jak systém reaguje na změnu teploty. „Existuje obava, že se stoupající teplotou klesne parazitace a globální změna klimatu by tedy mohla křehký vztah rozkolísat.“ I když je pro Jana Hrčka výzkum momentálně prioritní, nechce ztratit kontakt se studenty. Na Přírodovědecké fakultě proto vyučuje semestrální program ekologických předmětů pro cizince v angličtině. ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: Aleš Motejl

V DIVOČINĚ I FAVELECH BRAZÍLIE

Hrdina knihy Útěk do divočiny Alexander Supertramp si na konci dobrovolného života v osamění zapsal do deníku, že opravdové štěstí je jen sdílené. Doktorandky ze Zemědělské fakulty Tereza Kávová a Dagmar Stehlíková svůj zážitek v divočině na pomezí Brazílie, Argentiny a Paraguaye sdílely společně a do konce života na něj nezapomenou.

Tereza Kávová a Dagmar Stehlíková píší dizertační práce na Katedře genetiky a speciální produkce rostlinné. Každá se věnuje trochu jiné oblasti. Tereza populační genetiky, Dagmar molekulární detekci patogenních bakterií. Protože obě potřebovaly vyjet na konferenci do zahraničí a chtěly jet společně, zvolily mezinárodní konferenci World Biotechnology v brazilském Sao Paulu, která jejich témata propojuje. „V Brazílii jsou subtropické bakterie čas-
tým tématem a naše metody molekulární

detekce pro ně byly atraktivní. Získaly jsme nové kontakty, které jsou ve vědě nesmírně důležité,“ upřesňují. V září naplánovaly cestu a po schvalovacích procesech na přelomu listopadu a prosince vyrazily. „Překvapilo nás, jak jsou Brazilci v přírodních vědách a zemědělství celosvětově ve předu. A ještě více nás překvapil jejich pozitivní vztah k přírodě, opravdu si jí váží,“ shodují se.

NA SKOK V ARGENTINĚ

Když už zavítaly na druhý konec světa, chtěly vidět co nejvíce. K výletům využily dny před konferencí. Protože jako bioložky nechtěly trávit čas jen ve městě, rovnou zavrhly proslulé Rio de Janeiro. Tereza to vysvětluje: „Ježíš na skále tu ještě nějakou dobu bude stát, ale příroda tak dlouho vydržet nemusí. Naším snem bylo vidět monumentální vodopády Iguazu, největší na světě.“ Ty se ale nacházejí na hranicích s Argentinou, a tak bylo nutné přesuny dobře naplánovat. Ze Sao Paula, jehož „krásky“ je teprve čekaly, odletěly na jih. „Musím říct, že jsme z domova měly připraven dokonalý itinerář a několikrát jsme si za něj děkovaly,“ popisuje Dáša. Komunikace byla totiž pro dvě bioložky z Evropy v zemi, kde jsou sice lidé velmi vstřícní, ale neznají cizích jazyků, občas oříškem. Bydlení v argentinské vesnici na hranici tří států bylo příjemné, nejen díky vynikajícím steakům a ovoci.

>> Tereza Kávová a Dagmar Stehlíková

Překvapilo je, jak je vše čisté, upravené a bezpečné, na jižní polokouli čekaly asi trochu něco jiného. Každý den cestovaly mezi Argentinou a Brazílií a po kapsách tak měly kromě dolarů a eur ještě realy a pesa. Přepočítávání bylo na denním pořádku.

NEJVĚTŠÍ VODOPÁDY SVĚTA

Příjezd ze zimních Čech do jihoamerického jara byl docela šok. Vše kolem kvetlo, na stromech rostla avokáda, datle, fíky, papáji a manga. I když bylo přes třicet stupňů, místní obyvatelé chodili zahalení. Čas Vánoc, tak jak jej známe u nás, připomínaly asi jen ozdobené palmy. První výlet směřoval na vodopády Iguazu z argentinské strany. Tenhle zážitek už pak nic nepřekonal. „Iguazu padají dvě stě metrů přímo do tropického deštného pralesa, kterým musíte jít několik kilometrů, než je poprvé zahlédnete. Niagarské vodopády jsou oproti nim maličké a nezajímavé. Něco takového nejde popsat a myslím, že nic podobného už nezažijeme. Normálně jsme brečely. Jsem ráda, že jsme to mohly sdílet ve dvou,“ říká Tereza. Z národního parku, který byl na jaře téměř liduprázdný, se jim vůbec nechtělo, strávily tam celý den. „Nemohly jsme se toho nabažit, poprvé jsme viděly liány, orchideje a třicetimetrové fíkusy.“ Protože se chtěly pod vodopádem vykoupat, šly odkloněnou trasou džunglí, kde nepotkaly člověka. Zato metrových varanů, kteří nechtěli uhnout z cesty, viděly spoustu. Jaguára našťestí žádné. Druhý den se vydaly k Itaipú, druhé největší vodní elektrárně na světě, která leží na rozhraní Brazílie a Paraguaye. Třetí den navštívily brazilský Parque das Aves, největší jihoamerickou záchranou stanici pro ptáky, kde spatřily třeba tukany a vzácné papoušky ara ve voliérách velkých jako budějovické náměstí.

BEZPEČÍ NENÍ SAMOZŘEJMOST

Přílet zpět do Sao Paula byl hodně tvrdým

nárazem do reality. Nad největším městem jižní polokoule se vznášel smogový oblak. „Sedly jsme do taxíku a věděly, že je to průšvih. Na křižovatkách taxikáři zavírají okna s neprůstřednými skly. Viděly jsme slumy, kterým se v Brazílii říká favely, ohně na ulicích, propastný rozdíl mezi chudobou a bohatstvím. Když jsme se na recepci hotelu zeptaly, jestli je pro nás město bezpečné, recepční se začala od srdce smát, že pro nás tedy určitě ne,“ vzpomínají s odstupem. Výlet k oceánu proto rovnou zavrhly. Naštěstí byly ubytované v nejbohatší čtvrti města. I tak ale byla před každým hotelem ostraha a dvojitá mříž pro vjezd aut. „Od olympiády se prý úroveň zvedá, navštívily jsme třeba krásný park Ibarapuera, ale vyjdete špatným vchodem a jste ve slumu. Najednou jsme si citelně uvědomily, jak je v Evropě bezpečno a jaký je komfort koukat na ulici do mobilu a nemuset se hlídat,“ uvědomují si. V průvodcích před cestou četly, že přepadeni na ulicích jsou na denním pořádku a ženy by samy rozhodně cestovat neměly. I když mají dobrodružné povahy, nic nepodcenily. „Nakonec jsme byly mile překvapeny, že se nám za celou dobu pobytu nic nestalo. Asi také proto, že jsme byly neustále obezřetné a chovaly se podle místních zvyklostí.“ ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: archiv Terezy Kávové

ČSOB Motivační program

ČSOB připravila balíček nadstandardních výhod pro všechny zaměstnance Jihočeské univerzity. Abyste je mohli využít, stačí nechat si zasílat výplatu na účet u ČSOB, Ery nebo Poštovní spořitelny. Pokud má i váš zaměstnavatel účet u nás, výplata vám přijde ve stejný den, kdy vám ji odešle.

Výhody ČSOB Motivačního programu

Produkt		Zvýhodnění	Podmínky
Plus Konto	Účet s neomezeným počtem plateb, výběrů z našich bankomatů a z platebními kartami zdarma	Vedení zdarma	Zasílání mzdy na účet u ČSOB nebo Poštovní spořitelny
Kreditní karta Standard	Karta, která prodlouží záruku o 1 rok	Vedení zdarma	Platba kreditní kartou minimálně 3 000 Kč/měsíc
Půjčka na cokoliv	Neúčelová půjčka na cokoliv	Úroková sazba 5,9 % p.a.	Zvýhodnění nelze kombinovat s dalšími akcemi
Půjčka na lepší bydlení	Půjčka na pořízení či modernizaci bydlení	Do 31. 3. platí akční sazba 4,9 % p.a.	
Přefinancování půjček	Konsolidace úvěrových produktů		
Pojištění Náš domov	Pojištění movitého i nemovitého majetku	Sleva na pojistném 15 %	
Pojištění Naše auto	Komplexní pojištění auta	Sleva na pojistném 15 %	
Pojištění právní ochrany	Právní servis pro vás a vaši rodinu		
Pojištění Naše odpovědnost	Pojištění občanské a pracovní odpovědnosti	Sleva na pojistném 5 %, v případě uzavření více pojištění sleva 10 %	
Pojištění internetových rizik	Ochrana proti rizikům na internetu		
Investiční fondy	Zhodnocení peněz	Sleva na vstupním poplatku 50 %	

Převod účtu z jiné banky za vás zdarma vyřídíme. O zrušení a nové nastavení trvalých příkazů a inkas se starat nemusíte. Za využívání našich služeb navíc získáváte body do věrnostního programu Svět odměn, více na www.svetodmen.cz

Další informace vám rádi sdělíme v pobočkách ČSOB:

Lannova 11/3, České Budějovice
Lucie Pecková, Mobil: 733 801 326
Sandra Hajsová, Mobil: 733 801 520

Hroznová 63/1, České Budějovice
Sabina Vobr Neudörflová, Mobil: 733 801 860
Marie Hadačová, Mobil: 733 800 201

Poskytovatelem doplňkového penzijního spoření je ČSOB Penzijní společnost. Poskytovatelem Pojištění je ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB. Poskytovatelem financování automobilů je společnost ČSOB Leasing, a. s.
ČSOB půjčka na cokoliv ve výši 100 000 Kč se splatností 4 roky:
RPSN 5,0 %, pevná úroková sazba 4,9 %, měsíční splátka 2 298 Kč, celkem k úhradě 110 323 Kč.
ČSOB Flexi půjčka na cokoliv ve výši 100 000 Kč se splatností 5 let:
RPSN 6,1 %, pevná úroková sazba 5,9 %. 60 splátek, poskytnutí a správa úvěru 0 Kč, měsíční splátka 1 929 Kč, celkem k úhradě 115 740 Kč.
Nejedná se o návrh na uzavření smlouvy.

ÚNOR

14. ÚNORA**Burza učebnic**

12:00–17:00, Akademická knihovna JU
V tento den se uskuteční výběr knih od studentů, následující týden 20. února se knihy budou ve stejný čas a na stejném místě prodávat.

14. ÚNORA**Bulharsko očima dobrovolnice**

18:00, Studentský klub Kampa, Studentská ulice
Přednáška absolventky Přírodovědecké fakulty JU a salesiánské dobrovolnice Jitky Bradáčové o její roční práci s dětmi v Bulharsku.

14. ÚNORA**Valentýnská party se Smutným Karlem**

21:00, Studentský klub Kampa, Studentská ulice
Vezmi svoji polovičku na Valentýna do Kampy. K tanci a poslechu zahraje českobudějovická kapela Smutný Karel.

21. ÚNORA**Psychotalks**

18:00, Studentský klub Kampa, Studentská ulice
Cyklus přednášek nejen pro studenty psychologie. Tentokrát o rozvíjení dětí s Downovým syndromem.

28. ÚNORA**Křest knihy Apologia pro vita mea – Obhajoba mého života**

13:00, Foyer Rektorátu a Filozofické fakulty JU
Křest knihy o životě a díle významného českého biologa a teologa Karla Beneše, který stál také u zrodu Jihočeské univerzity.

28. ÚNORA**Speed dating pro studenty**

19:00, Studentský klub Kampa, Studentská ulice
Studentská unie JU poprvé pořádá rychloseznamku pro všechny „singles“. Registrace na akci v předstihu je nutná.

BŘEZEN

12. BŘEZNA**Univerzitní kvíz**

19:00, Studentský klub Kampa, Studentská ulice
Ukažte své znalosti v univerzitním kvízu. Registrace týmů probíhá na facebooku události. Akci pořádá Studentská unie JU.

13. BŘEZNA**Akademické půlhodinky**

16:00, Barokní sál Jihočeského muzea v Českých Budějovicích
Pravidelný přednáškový cyklus osobností akademického života. Nově v prostorách Jihočeského muzea.

19. BŘEZNA**ŘEP party**

15:00, Studentský klub Kampa, Studentská ulice
Zajímá vás, co dělají studenti ve volném čase a chcete se dozvědět o činnosti studentských spolků?

21. BŘEZNA**Hokejový zápas JU vs. VŠTE**

18:00 Budvar aréna České Budějovice
Přijďte po roce fandit našemu hokejovému týmu. V historicky prvním derby naše mužstvo zvítězilo 6:3, ve druhém prohrálo 4:5.

21. BŘEZNA**Psychotalks**

18:00, Studentský klub Kampa, Studentská ulice
Cyklus přednášek nejen pro studenty psychologie. Tentokrát o zkušenostech anonymních alkoholiků s uzdravováním.

26. BŘEZNA**ART day**

14:00, Studentský klub Kampa, Studentská ulice
Festival nejrůznějších uměleckých směrů plný zábavy a kreativity. Těšit se můžete na workshopy, autorská čtení a hudební vystoupení.

www.jcu.cz

facebook.com/jihoceska.univerzita

twitter.com/JihoceskaUni

instagram.com/jihoceskauniverzita